

INTEGRAAL HUISVESTINGSPLAN (IHP)

DANTUMADIEL

EEN LANGETERMIJNKADER VOOR ONDERWIJSHUISVESTING

2026 - 2040

SAMENVATTING

Dit integraal huisvestingsplan (IHP) beschrijft de kaders van onderwijshuisvesting in Dantumadiel voor de periode van 2026 tot en met 2040. Het biedt een overzicht van de scholen en geeft inzicht in de status van het IHP en de maatschappelijke ontwikkelingen in de gemeente. Het plan vormt de basis voor ontwikkelingen in onderwijshuisvesting in de vorm van een visie en een uitvoeringsagenda.

Bij onderwijshuisvesting in de gemeente Dantumadiel wordt ingezet op multifunctionaliteit, eigen identiteit, toekomstbestendig bouwen en doorgaande leerlijnen. Maatschappelijke functies worden gecombineerd om een doorgaande leerlijn voor kinderen en een sterk maatschappelijk centrum voor de gemeenschap te creëren. Elke school heeft zijn eigen identiteit. Deze mag zichtbaar zijn in de huisvesting. Keuzevrijheid tussen bijzonder (Christelijk) en openbaar onderwijs wordt behouden, maar er wordt waar mogelijk en wenselijk gezocht naar samenwerking tussen scholen van verschillende geloofsrichtingen/levensovertuiging. Toekomstbestendigheid en duurzaamheid zijn belangrijke waarden bij vervangende nieuwbouw. De visie wordt in zes afspraken uitgewerkt.

1. We zetten in op doorgaande leerlijnen.
2. We verbinden met maatschappelijke voorzieningen en de 'mienskip'.
3. We maken bewuste overwegingen rondom vervangende nieuwbouw.
4. We hebben ambitie op gebied van duurzaamheid.
5. We behouden ruimte voor eigen identiteit schoolbesturen.
6. We zetten in op inclusief onderwijs (zorg en onderwijs).

Ambitie in de meerjarenplanning is om voor de vijf basisscholen in Walterswâld (2), Feanwâlden (2) en Broeksterwâld vervangende nieuwbouw te realiseren tijdens de looptijd van dit IHP. Daarnaast heeft De Wingerd met de gemeente de afspraak gemaakt dat de VSO (Voortgezet speciaal onderwijs) tot en met 2030 gehuisvest kan worden in het gebouw van de voormalige MAVO in Damwâld. Ruim voor de einddatum van de overeenkomst moet duidelijk worden waar de VSO in de toekomst wordt gehuisvest.

De gemeenteraad van Dantumadiel heeft in 2025 een budget van 20 miljoen euro vastgesteld voor de realisatie van een nieuw multifunctioneel centrum in Feanwâlden, inclusief de twee scholen. In het onderstaande overzicht wordt de meerjarenplanning (incl. geschatte investeringen op basis van het huidige prijspeil) van verbouw en nieuwbouw van de scholen weergegeven. Volledigheidshalve geven we aan dat het hier om een planning gaat en dat aan het overzicht geen rechten ontleend kunnen worden.

Plaats, scholen	Vv nieuwbouw /		Aantal leerlingen *	BVO	Geraamde kosten
	Renovatie	Prioriteit			
<i>Feanwâlden</i>					
CBS De Frissel	2028	1			zie raadsvoorstel dd 8 mei 2025
IBS Dr. Th. De Vriesskoalle					
<i>Walterswâld</i>					
CBS De Wynroas	2030	2	125/105	829/728	€ 3.441.773 / € 3.093.727
CNS Walterswâld			175/160	1080/1005	€ 4.306.719 / € 4.048.269
<i>Broeksterwâld</i>					
CBS De Wel,	2033	3	96/71	683/557	€ 2.938.657 / € 2.504.461.
<i>Damwâld</i>					
VSO in gebouw De Saad	2030	2			Nog geen prognose
* op basis van huidige prognose					

VOORWOORD WETHOUDER

Goed onderwijs fertsjinnet goede húsfesting.

Scholen zijn meer dan gebouwen: het zijn plekken waar kinderen zich ontwikkelen, elkaar ontmoeten en waar de toekomst van onze gemeenschap vorm krijgt. Een passende, veilige en duurzame leeromgeving is daarbij onmisbaar.

Gemeente Dantumadiel en de schoolbesturen werken al jaren samen aan toekomstbestendige onderwijshuisvesting. Met dit Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2026–2040 geven we richting aan die toekomst. Het IHP biedt inzicht in de uitdagingen en mogelijkheden die voor ons liggen – van vervangende nieuwbouw tot verduurzaming – en vormt de basis voor weloverwogen keuzes en een duidelijke planning.

De komende vijftien jaar staan er belangrijke stappen te wachten. Verschillende schoolgebouwen in onze gemeente zijn verouderd en vragen om vervanging of aanpassing. Tegelijkertijd benutten we de kansen die samenwerking biedt, bijvoorbeeld in multifunctionele accommodaties of kindcentra, waar onderwijs, opvang en sport elkaar versterken. Zo investeren we niet alleen in gebouwen, maar ook in de gemeenschap en in het leren omgaan met verschillen.

Dit plan is het resultaat van intensieve samenwerking tussen de gemeente en de schoolbesturen. We zijn trots op de gezamenlijke visie die hieruit is ontstaan. Deze visie gaat verder dan het voldoen aan wettelijke verplichtingen: ze weerspiegelt onze ambitie om te investeren in de toekomst van onze kinderen en in een inclusieve samenleving waarin ieder kind kan meedoen.

Met dit IHP kijken we vooruit. Het plan biedt houvast voor de komende jaren, maar blijft flexibel om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Alleen door samenwerking kunnen we ervoor zorgen dat ieder kind in Dantumadiel kan leren in een gebouw dat past bij de tijd van nu én de toekomst.

Wiebe Strikwerda

Wethouder Onderwijs Dantumadiel

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	2
Voorwoord Wethouder	3
1. Inleiding.....	5
1.1 Ambitie IHP	5
1.2 Versie 2025.....	5
1.3 Leeswijzer	6
2. Overzicht scholen.....	7
2.1 Basisgegevens.....	7
3. Kaders IHP	10
3.1 Wettelijke regeling onderwijshuisvesting.....	10
3.2 Juridische status IHP.....	11
4. Maatschappelijke ontwikkelingen rondom onderwijshuisvesting	13
4.1 Krimp, ontgroening.....	13
4.2 Aandacht voor duurzaamheid en een gezonden leeromgeving.....	14
4.3 Ruimtelijke functionaliteit.....	14
4.4 Combineren van maatschappelijke functies.....	14
4.5 Bouwkosten.....	15
5. Visie onderwijshuisvesting	16
5.1 We zetten in op doorgaande leerlijnen	16
5.2 We verbinden met maatschappelijke voorzieningen en mienskip	16
5.3 We maken bewuste overwegingen rondom vervangende nieuwbouw.....	17
5.4 We hebben ambitie op gebied van duurzaamheid.....	17
5.5 We behouden ruimte voor eigen identiteit schoolbesturen.....	17
5.6 We zetten in op inclusief onderwijs (zorg en onderwijs).....	17
6. Analyse: plannen en ontwikkelingen.....	18
6.1 Gerealiseerde projecten	18
6.2 Meerjarenplanning.....	18

1. INLEIDING

Gemeenten en schoolbesturen hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid als het gaat om onderwijshuisvesting. De gemeente heeft een zorgplicht voor onderwijshuisvesting en het Integraal Huisvestingsplan (vanaf nu: **IHP**) is de manier om invulling te geven aan deze zorgplicht. Het IHP geeft de gemeente Dantumadiel inzicht in de verschillende mogelijkheden én uitdagingen op het gebied van onderwijshuisvesting.

In Dantumadiel zijn er verschillende schoolgebouwen die vanwege een hoge leeftijd en bijbehorende ouderdomsgebreken aandacht behoeven: er is op termijn sprake van noodzaak tot vervangende nieuwbouw. Dit IHP verschaft een door gemeente en schoolbesturen gedragen visie op onderwijshuisvesting en biedt inzicht in de planning van de vervangende nieuwbouw van scholen en de financiële aspecten daarvan voor de periode van 2026 tot en met 2040.

Daarnaast zijn er uitdagingen op het gebied van duurzaamheid. Voor vervangende nieuwbouw zijn er richtlijnen op het gebied van energie, (bijna) energieneutraliteit en CO₂ reductie. De recent gebouwde en nieuw te bouwen scholen zullen grotendeels aan de wettelijke duurzaamheidsnormen voldoen. Bij de scholen waar dit niet het geval is, zal gezamenlijk met de schoolbesturen, moeten worden gekeken naar verduurzaming.

1.1 AMBITIE IHP

De ambitie voor dit IHP is om tot een door de gemeente en schoolbesturen **gedragen visie** op onderwijshuisvesting te komen. De visie biedt een waardenkader voor het maken van weloverwogen beslissingen. Dit IHP toont aan dat de gemeente Dantumadiel grotere ambities heeft dan 'slechts te voldoen aan de minimumverplichting'. Deze ambities zijn al zichtbaar geworden vanuit de verschillende projecten in de gemeente.

Uitgaande van de visie en de gemaakte afspraken, worden in een **meerjarenplanning** de praktische en financiële aspecten van voorziene ontwikkelingen in onderwijshuisvesting besproken. Deze meerjarenplanning heeft een looptijd van vijftien jaar. De termijn van vijftien jaar biedt houvast voor de toekomst en overstijgt meerdere coalitieperiodes.

Dit IHP heeft betrekking op **11 scholen**: 10 basisscholen en één school voor speciaal onderwijs (SO en VSO). De focus in dit IHP ligt met name op de scholen die aandacht behoeven vanwege de staat van de huisvesting, die kansrijk zijn op het gebied van samenwerkingen of die met (teruglopende) leerlingaantallen kampen.

1.2 VERSIE 2026

Voor u ligt het IHP Dantumadiel 2026 - 2040. Dit IHP borduurt voort op het vorige IHP en is met de schoolbesturen besproken. Kort samengevat hebben we de laatste jaren de volgende ontwikkelingen gezien op het gebied van onderwijshuisvesting:

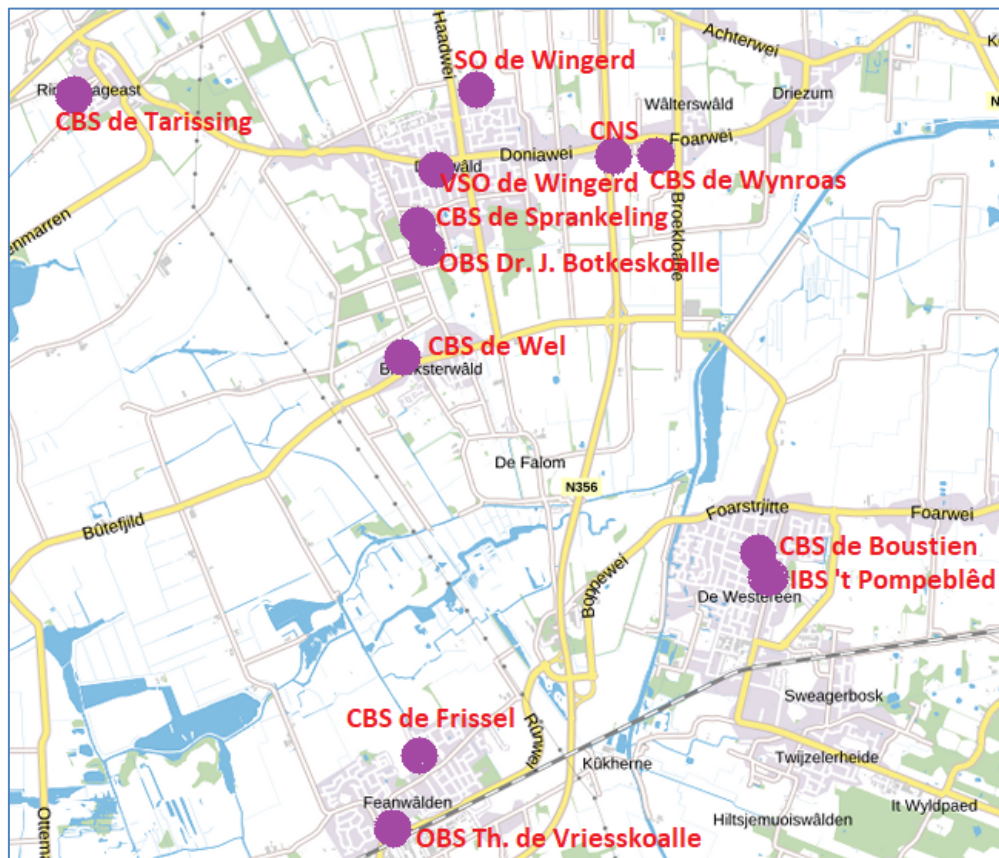
- Christelijke MAVO de Saad (Damwâld) heeft in de zomer van 2020 haar deuren gesloten vanwege teruglopende leerlingenaantallen.
- SO / VSO de Wingerd is sterk gegroeid in leerlingenaantal. Bijna de gehele VSO afdeling van de school is sinds de zomer van 2020 gehuisvest op locatie de Saad.
- Campus Damwâld is opgeleverd en in gebruik genomen. Het leerlingenaantal van de Sprankeling is sterk gegroeid, waardoor uitbreiding noodzakelijk is. De raad heeft 26 maart 2024 het voorstel goedgekeurd om 350 m² aan te bouwen. De aanbouw is in 2025 in gebruik genomen.
- Gezamenlijk hebben de schoolbesturen en de gemeente gekozen om de huisvesting van de twee scholen in Feanwâlden eerst als project op te pakken.
- CNS Walterswâld is sterk gegroeid in leerlingaantallen en heeft noodhuisvesting gekregen.

1.3 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 bespreekt kort de uitgangssituatie aan de hand van overzichtskaarten en een gegevensoverzicht. In hoofdstuk 3 komen de (juridische) kaders van dit IHP aan bod. In dit hoofdstuk is ook aandacht voor de relatie tussen het IHP en de verordening. In hoofdstuk 4 worden vier belangrijke maatschappelijke (regionale en/of landelijke) ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en onderwijshuisvesting besproken en in hoofdstuk 5 wordt de door de gemeente en schoolbesturen gedragen visie op onderwijshuisvesting weergegeven. Dit IHP wordt afgesloten met een meerjarenplanning in hoofdstuk 6.

2. OVERZICHT SCHOLEN

In dit hoofdstuk wordt de bijgewerkte **uitgangssituatie** geschetst. In Dantumadiel zijn tien basisscholen en één school voor speciaal onderwijs (SO: speciaal onderwijs en VSO: voorgezet speciaal onderwijs).

CBS de Sprankeling en OBS Dr. J. Botkeskoalle (Damwâld) hebben gezamenlijke huisvesting in Campus Damwâld. CBS de Boustien en IBS 't Pompeblêd hebben gezamenlijke huisvesting in MFA de Hege Seis in De Westereen. De Wingerd (Damwâld) maakt gebruik van twee locaties: de SO afdeling is gehuisvest in het gebouw aan de Klimmer. De VSO afdeling heeft les in het gebouw aan de Nijawei (voormalige gebouw christelijke mavo De Saad). De overige scholen hebben allen hun eigen locaties in de betreffende dorpen.

2.1 BASISGEGEVENS

In deze paragraaf worden per school de volgende gegevens weergegeven (alfabetisch gesorteerd op plaatsnaam):

- 🔗 Naam (bestuur), plaats
- 🔗 Het bouwjaar van de school
- 🔗 De huidige oppervlakte in vierkante meters (m²)
- 🔗 Het aantal leerlingen voor schooljaar 2023-2024 (teldatum 1 oktober 2023)
- 🔗 Prognoses: het aantal leerlingen op 1 oktober 2028 en 1 oktober 2038 (prognose van 2024)¹
- 🔗 Benodigde vierkante meter op 1 oktober 2028 en 1 oktober 2038 (prognose van 2024)²
- 🔗 Conclusie – voldoende vloeroppervlak de komende jaren of niet – marge is 55 m²
- 🔗 Belangrijke bijzonderheden (bijvoorbeeld al geplande vernieuwingen)

¹ Prognoses opgesteld door Buro voor sociaal-ekonomisch en ruimtelijk onderzoek, 2024.

² Prognoses opgesteld door Buro voor sociaal-ekonomisch en ruimtelijk onderzoek, 2024.

CBS De Wel (PCBO Dantumadiel), Broeksterwâld

Bouwjaar	1962
Huidige m ²	996 m ²
Aantal leerlingen	82
Prognose leerlingen	71 / 96
Benodigde m ²	557 m ² / 683 m ²

Conclusie Voldoende vloeroppervlak

Bij de nieuwbouw vervalt de overcapaciteit.

CBS De Sprankeling (PCBO Dantumadiel), Damwâld

Bouwjaar	2020
Oppervlakte	1.946 m ² (incl. nieuwe aanbouw)
Aantal leerlingen	324
Prognose	344 / 316
Benodigde m ²	1.930 m ² / 1.789 m ²

Conclusie Voldoende vloeroppervlak

De Wingerd (SO Fryslân), Damwâld

	Locatie de Klimmer	Locatie Nijewei
Bouwjaar	2011	1986
Oppervlakte	3.600 m ²	4.050 m ²
Aantal leerlingen	158	142
Prognose	154 / 146	142, 148
Benodigde m ²	2.240 m ² / 2.323 m ²	2.385 m ² / 2.277 m ²

Conclusie Voldoende vloeroppervlak
verdeeld over 2 locaties.

VSO – gebruikt begane grond. Het benoemde oppervlakte beslaat het totale gebouw.

OBS Dr. J. Botkeskoalle (PCBO Dantumadiel), Damwâld

Bouwjaar	2020
Oppervlakte	972 m ²
Aantal leerlingen	122
Prognose	123 / 113
Benodigde m ²	819 m ² / 768 m ²

Conclusie Voldoende vloeroppervlak

Huisvesting in Campus Damwâld.

CBS De Boustien (PCBO Dantumadiel), De Westereen

Bouwjaar	2015
Oppervlakte	2.537 m ² (totaal m ² voor beide scholen)
Aantal leerlingen	207
Prognose	182 / 178
Benodigde m ²	1.115 m ² / 1.095 m ²

Conclusie Voldoende vloeroppervlak

Huisvesting in MFA de Hege Seis

IBS 't Pompeblêd (ROOBOL), De Westereen

Bouwjaar	2015
Oppervlakte	2.537 m ² (totaal m ² voor beide scholen)
Aantal leerlingen	200
Prognose	200 / 195
Benodigde m ²	1.206 m ² / 1.181 m ²

Conclusie Voldoende vloeroppervlak

Huisvesting in MFA de Hege Seis

CBS De Frissel (PCBO Dantumadiel), Feanwâlden

Bouwjaar	1978
Oppervlakte	1.351 m ²
Aantal leerlingen	71
Prognose	69 / 71
Benodigde m ²	547 m ² / 557 m ²

Conclusie Voldoende vloeroppervlak

Bij de nieuwbouw vervalt de overcapaciteit.

Dr. Theun de Vriesskoalle (ROOBOL), Feanwâlden

Bouwjaar	1954
Oppervlakte	1017 m ²
Aantal leerlingen	200
Prognose	212 / 219
Benodigde m ²	1.266 m ² / 1.302 m ²

Conclusie Onvoldoende vloeroppervlak

Bij de nieuwbouw vervalt de ondercapaciteit.

CBS De Tarissing (PCBO Dantumadiel), Rinsumageast

Bouwjaar	2010
Oppervlakte	820 m ²
Aantal leerlingen	107
Prognose	101 / 104
Benodigde m ²	708 m ² / 723 m ²

Conclusie Voldoende vloeroppervlak

CBS De Wynroas (PCBO Dantumadiel), Walterswâld

Bouwjaar	1982
Oppervlakte	897 m ²
Aantal leerlingen	129
Prognose	125 / 105
Benodigde m ²	829 m ² / 728 m ²

Conclusie Voldoende vloeroppervlak

Christelijke Nationale School, Walterswâld

Bouwjaar	1956
Aanpassingen	2008/2023
Oppervlakte	957 m ² / 1.065 m ²
Aantal leerlingen	178
Prognose	175, 160
Benodigde m ²	1.080 m ² / 1.005 m ²

Conclusie Voldoende vloeroppervlak

* Bij een (verwacht) structureel tekort in bruto vloeroppervlak dat langere tijd aanhoudt en de minimale verschillen overschrijdt die gehanteerd worden in de beoordelingscriteria voor huisvesting, kan het bevoegd gezag besluiten een aanvraag voor uitbreiding of aanbouw te overwegen binnen de kaders van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. Evenzo kan bij structurele overcapaciteit worden bekeken of maatregelen zoals beëindiging of herbestemming van huisvesting passend zijn.

3. KADERS IHP

Een IHP is een plan dat een plaats heeft in een breder geheel van landelijke en gemeentelijke wetgeving. In de eerste paragraaf wordt een korte uitleg gegeven over de manier waarop verantwoordelijkheid voor huisvesting wettelijk geregeld is. Vervolgens komt de juridische status van dit IHP aan bod. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk wordt een vooruitblik gegeven naar eventuele herzieningen van het IHP.

3.1 WETTELIJKE REGELING ONDERWIJSHUISVESTING

Gemeenten en schoolbesturen zijn **gezamenlijk verantwoordelijk** voor onderwijshuisvesting. Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht om te voorzien in adequate huisvesting voor basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs. In de meeste situaties ligt het juridische eigendom van schoolgebouwen bij het schoolbestuur als exploitant. De gemeente heeft economisch claimrecht: bij beëindiging van onderwijsgebruik wordt het gebouw en terrein weer overgedragen aan de gemeente.

De verdeling van deze verantwoordelijkheden wordt geregeld in de Wet op het primair onderwijs (WPO), Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en de Wet op de expertisecentra (WEC). De verantwoordelijkheden zijn als volgt verdeeld tussen schoolbesturen en gemeenten:

Gemeente	Schoolbestuur
→ (Vervangende) nieuwbouw	→ Vervanging eerste inrichting
→ Eerste inrichting (ook bewegingsonderwijs)	→ Binnen onderhoud
→ Uitbreiding	→ Buiten onderhoud
→ Herstel constructiefouten	→ Aanpassingen t.b.v. onderwijsconcept
→ Voldoende oppervlakte voor bewegingsonderwijs	→ Meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP's)
→ Herstel/vervanging bij bijzondere omstandigheden	

Voor de uitvoer van deze taken krijgt een gemeente **financiële middelen** via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Schoolbesturen ontvangen financiële middelen van het Ministerie van OCW als onderdeel van de lumpsum: het bedrag dat ze ontvangen voor personele en materiële kosten.

Naast deze strikte, wettelijke verantwoordelijkheden zijn er ook **breder verantwoordelijkheden** die aan onderwijshuisvesting gekoppeld kunnen worden. Zo is de gemeente verantwoordelijk voor bijvoorbeeld leefbaarheid in kernen en kan ze bij vervangende nieuwbouw mogelijkheden zoeken voor combinaties van scholen met andere maatschappelijke voorzieningen. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en schoolbesturen om afstemmende overleggen te voeren over de voorzieningen.

Een aandachtspunt in de wettelijke regeling van onderwijshuisvesting is **renovatie**. De financiering van renovatie heeft (nog) geen landelijke, wettelijke grondslagen. Gemeenten hebben formeel geen wettelijke plicht om te investeren in renovatie, maar in de praktijk wordt het vaak gezien als tussenvorm van onderhoud en vervangende nieuwbouw. Gemeenten en schoolbesturen kunnen in overleg tot afspraken aangaande renovatie komen. Gemeenten kunnen hier belang bij hebben, omdat renovatie vervangende nieuwbouw kan uitstellen. Schoolbesturen kunnen (financieel) belang hebben bij renovatie, aangezien renovatie (verduurzamende maatregelen) kan zorgen voor lagere exploitatiekosten.

Op gemeentelijk niveau zijn er twee maatregelen van belang met betrekking tot de wettelijke regeling van onderwijshuisvesting: de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs en de opheffingsnorm.

VERORDENING VOORZIENINGEN HUISVESTING ONDERWIJS

Op basis van artikel 149 van de Gemeentewet, artikel 102 van de Wet op het primair onderwijs (WPO) en artikel 100 van de Wet op de expertisecentra (WEC) stelt de gemeente de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs vast. Dit is het basiskader voor onderwijshuisvesting. Hierin worden onder andere de **normafmetingen en normbedragen** voor nieuwbouw, vervangende nieuwbouw, uitbreiding, herstel van constructiefouten en eerste inrichting van schoolgebouwen en bewegingsonderwijs vastgelegd. De VNG adviseert gemeenten op dit gebied. Het uitgangspunt van de normbedragen is dat de vergoedingen kostendekkend moeten zijn om sober doch doelmatig te bouwen volgens de geldende wettelijke eisen.

De verordening vormt ook de basis van rechten en plichten in het geval van **leegstand** van gebouwen of lokalen. In het geval van leegstand in lesgebouwen of in sportlokalen kan er overgaan worden tot medegebruik of verhuur van desbetreffende ruimte. Bij beëindiging van het gebruik komt een gebouw of terrein terug in het eigendom van de gemeente. De financiële gevolgen die hiermee samengaan, maken dat het belangrijk is voor de gemeente om te kunnen anticiperen op leegstand. Ook voor schoolbesturen hangen er financiële gevolgen aan leegstand: hun financiële middelen zijn namelijk afhankelijk van aantallen leerlingen, maar leegstaande lokalen (waar dus geen middelen voor worden ontvangen) moeten wel onderhouden worden.

Dit IHP spreekt ambitie en een visie uit. De **verordening is en blijft de basis** waarop voorzieningen worden toegekend.

GEMEENTELIJKE OPHEFFINGSNORM

Het Rijk stelt een **ondergrens aan het aantal leerlingen** op een school: de opheffingsnorm of instandhoudingsnorm. Een school met een leerlingenaantal dat drie jaar op rij onder de opheffingsnorm valt, verliest haar bekostiging. In de praktijk betekent dit bijna altijd dat een school moet sluiten. De opheffingsnorm wordt per gemeente vastgesteld en is afhankelijk van leerlingdichtheid. Voor de gemeente Dantumadiel is de **opheffingsnorm 58**.

In de WPO zijn uitzonderingsbepalingen op de gemeentelijke opheffingsnorm opgenomen met betrekking tot de gemiddelde schoolgrootte. Een school die drie achtereenvolgende jaren onder de opheffingsnorm valt, blijft voor bekostiging in aanmerking komen indien de gemiddelde schoolgrootte van alle scholen van het desbetreffende schoolbestuur tenminste 10/6e maal de opheffingsnorm (of gewogen gemiddelde van de opheffingsnormen, als een bestuur scholen in verschillende gemeenten heeft) bedraagt. De school moet dan wel een minimumaantal van 23 leerlingen hebben. Deze minimale norm van 23 leerlingen is landelijk vastgesteld.

De opheffingsnorm heeft geen praktische uitwerkingen. Zowel de huidige leerlingenaantallen als de geprognosticeerde leerlingenaantallen zijn van dergelijke omvang dat opheffing vanwege leerlingenaantallen in deze gemeente naar verwachting niet aan de orde zal zijn gedurende de looptijd van dit IHP.

3.2 JURIDISCHE STATUS IHP

Wettelijk gezien bestaat er nog **geen verplichting** tot het opstellen van een IHP. Naar verwachting wordt dit wel een verplichting in 2026. Jaarlijks moet een gemeente een Programma onderwijshuisvesting opstellen, waarin voorzieningen worden toegekend. De **voordelen** van een IHP ten opzichte van alleen een jaarlijks programma zijn dat gemeente en schoolbesturen beter weten waar ze (financieel) aan toe zijn op de langere termijn. Daarnaast biedt een IHP een kans om vanuit een breed gedragen visie de onderwijshuisvesting in te richten, in plaats van ad-hoc losstaande beslissingen te nemen. Door te anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen en nodige investeringen wordt er zorgvuldig omgegaan met gemeenschapsgeld.

Het IHP is een richtinggevend document. Het IHP heeft **geen wettelijke status: er kunnen geen rechten aan ontleend worden**. Schoolbesturen kunnen geen rechten ontleen aan de planning vervangende nieuwbouw in het IHP. Dit IHP is geen vervanging van de jaarlijkse aanvragen, maar geeft inzicht in de verwachte aanvragen en de manier waarop er met deze aanvragen omgegaan kan worden. De visie vormt de basis voor de beoordeling van huisvestingsaanvragen voor de komende vijftien jaar.

HERZIENINGEN IHP

Vanwege de lange looptijd van het beleid en de snelle ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting, ligt het in de lijn der verwachting dat herzieningen van dit IHP nodig zijn. Het IHP wordt dan ook getypeerd als **dynamisch beleid**: veranderende omstandigheden, zowel voorzien als onvoorzien, kunnen vragen om aanpassingen tijdens de looptijd van dit IHP.

Wanneer het IHP inhoudelijk gewijzigd moet worden op het gebied van visie of planning, moet dit in een Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) besproken worden. Dit IHP is besproken tijdens het OOGO op 17 oktober 2024 en de schoolbesturen hebben in januari 2026 de inhoud van het IHP digitaal akkoord bevonden.

4. MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN RONDOM ONDERWIJSHUISVESTING

Onderwijs is onderhevig aan verschillende ingrijpende maatschappelijke ontwikkelingen en wensen, welke invloed hebben op onderwijshuisvesting. Deze ontwikkelingen worden landelijk en/of regionaal gesignaleerd door verschillende maatschappelijke actoren, zoals gemeenten, schoolbesturen en onderzoeksinstituten. Vier ontwikkelingen worden hier kort besproken.

4.1 KRIMP, ONTGROENING

Krimp is een ontwikkeling in de regio Noardeast-Fryslân: er is een **dalende trend in bevolkingsaantallen** zichtbaar. In een prognose van de provincie Fryslân³ wordt ingezoomd op de verwachte bevolkingskrimp op het niveau van regio's. Regio Noardeast-Fryslân bestaat uit Dantumadiel, Noardeast-Fryslân - ten tijde van het onderzoek nog Kollumerland c.a., Dongeradeel en Ferwerderadiel -, Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen. De prognose voor deze regio is dat de bevolking tussen 2016 en 2030 met 5,4 % afneemt en tussen 2016 en 2035 zelfs met 8,3 %. Een onderzoek van 2015, 'Atlas voor Noordoost Fryslân'⁴, zoomt verder in op het verschil binnen deze regio. Dantumadiel zal volgens dit rapport een grotere krimp kennen dan het gemiddelde over de gehele regio. Dit was de conclusie van het onderzoek destijds.

Het leerlingenaantal in onze gemeente stijgt niet op de lange termijn, maar daalt licht van 1607 leerlingen basisonderwijs op 1 oktober 2023 naar 1546 in 2041. Dat beeld zien we al jaren in onze gemeente. Op 1 oktober 2014 zaten er 1675 leerlingen op de basisscholen in Dantumadiel. Het aantal 4- en 5-jarigen is in de laatste tien jaar heel constant is geweest. De groep 4 t/m 12 is zelfs licht gegroeid, door een positieve zij-instroom in de doelgroep voor het basisonderwijs.

Na jarenlang van ontgroening in landelijk Nederland zien we overal (ook in onze buurgemeenten) dat er de laatste jaren een eind is gekomen aan dat proces. De onderliggende redenen daarvan zijn complex te duiden omdat er tal van maatschappelijke processen een rol spelen. Te denken valt aan bijvoorbeeld de volgende:

- Door de ontgroening in de periode daarvoor is er meer ruimte (wonen en werken) gekomen voor de inwoners die zijn gebleven, waardoor de gemeente voor hen relatief aantrekkelijker is geworden
- De woningmarkt in stedelijk gebied zit nagenoeg op slot door te weinig nieuwbouw en te hoge prijzen. Dantumadiel is voor starters op de woningmarkt een betere optie geworden
- Corona heeft ons geleerd dat je prima in landelijk gebied kunt wonen en elders werken
- Nieuwkomers hebben zich de laatste jaren meer gespreid over heel Nederland dan voorheen.

De landelijke daling van het aantal geboorten en ook van het leerlingenaantal manifesteert zich vooral in grote steden en veel minder in landelijk gebied. De belangrijkste reden daarvan, vooral in de Randstad, is het gegeven dat het nagenoeg onmogelijk is geworden om daar met een jong gezin een grondgebonden woning te betrekken.

Per saldo dus stabilisatie van het aantal kinderen en jonge mensen, wat gunstig is voor de levenskracht van onze gemeenschap.

Daarnaast verandert de samenstelling van de bevolking: er is zowel sprake van **ontgroening** als vergrijzing. In de prognose van de provincie Fryslân wordt gesproken van een daling van het aantal jongeren (0 – 15 jarigen) met 16,7 % en een stijging van het aantal 75+'ers met 70,5 % over de periode 2016-2035 (regio Noardeast-Fryslân).

³ Provinsje Fryslân (2017). *Prognose Bevolking en Huishoudens Fryslân 2016-2040*. Geraadpleegd via: <https://friesland.databank.nl/live/report?openinputs=true&id=prfr16> (januari '19)

⁴ Public Result (2015). *Eindrapport Atlas voor Noordoost Fryslân*. Geraadpleegd via: <https://www.publicresult.nl/project/atlas-van-noordoost-fryslan/> (januari '19)

Een krimp in het aantal jongeren heeft invloed op onderwijshuisvesting, aangezien de benodigde ruimte (en financiering) van een basisschool wordt berekend aan de hand van het leerlingenaantal. Wanneer het aantal leerlingen daalt, blijven onderhoudskosten vaak gelijk, maar wordt de financiering teruggeschroefd. Zowel exploitatielasten als financiering voor het primaire proces komen uit de algemene middelen van de schoolbesturen. Verhoudingsgewijs meer uitgaven aan gebouwonderhoud kan dus betekenen dat er minder geld overblijft voor het primaire proces: het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs.

De leerlingenprognoses zijn in hoofdstuk 2 per school gespecificeerd.

4.2 AANDACHT VOOR DUURZAAMHEID EN EEN GEZONDE LEEROMGEVING

Er is [toenemende aandacht voor duurzame en gezonde scholen](#), zowel maatschappelijk als wettelijk. Twee ontwikkelingen staan hierbij centraal: Frisse Scholen en BENG/ ENG; deze laatste zal vanaf 2028 wettelijk verplicht worden en wordt daarmee de ZEB regeling.

Frisse Scholen gaat over het [binnenmilieu van scholen](#). Het binnenmilieu van scholen heeft effecten op de gezondheid, leerprestaties en het functioneren van leerlingen en leerkrachten, zo stelt het 'Programma van Eisen Frisse Scholen 2021'⁵. Onder de noemer Frisse Scholen worden er eisen gesteld aan het binnenmilieu en het energiegebruik van schoolgebouwen. Aan de hand van die ambitieniveaus, waarbij klasse C voldoende is (gebaseerd op geldende wet- en regelgeving), klasse B goed is en klasse A uitmuntend is, worden keuzes gemaakt op het gebied van energie, lucht, temperatuur, licht en geluid. Het is verplicht om CO² meters te plaatsen in klaslokalen. Schoolbesturen ontvangen hiervoor een vergoeding vanuit de lumpsum.

De [ZEB-regeling](#) richt zich op het volledig emissievrij maken van gebouwen in de gebruiksfase. Dit betekent dat schoolgebouwen geen fossiele energie meer gebruiken voor verwarming, koeling en warm tapwater, en dat het resterende energiegebruik volledig duurzaam wordt opgewekt. Gemeenten en schoolbesturen gaan gezamenlijk om tafel om te praten over de uitwerking van de ZEB-eisen en de financiering van de benodigde duurzaamheidsmaatregelen. Hierbij spelen onder andere elektrificatie, duurzame opwek en energie-efficiëntie een belangrijke rol.

4.3 RUIMTELIJKE FUNCTIONALITEIT

De [manier waarop onderwijs \(ruimtelijk\) wordt aangeboden](#), is [in beweging](#). Naast klassikaal onderwijs komt er meer nadruk te liggen op bijvoorbeeld differentiatie, probleemgestuurd onderwijs, individuele begeleiding, gebruik van ICT en programma's voor excellent presterende kinderen. De visie van een school op goed onderwijs heeft invloed op de manier waarop een school haar ruimten gebruikt. Ontwikkelingen op dit gebied stellen andere eisen aan schoolgebouwen.

4.4 COMBINEREN VAN MAATSCHAPPELIJKE FUNCTIES

Er ontstaan steeds meer voorbeelden waarbij meerdere (maatschappelijke) functies gecombineerd worden in één gebouw, zoals [integrale kindcentra \(IKC\)](#) en [multifunctionele accommodaties \(MFA\)](#). Basisscholen komen onder één dak met bijvoorbeeld een kinderopvang, dorpshuis, bibliotheek, sportvoorziening, zorginstelling en/of kerk. Het aanbieden van kinderopvang en basisonderwijs in één gebouw draagt bij aan een doorlopende leerlijn en zorgt voor rust voor ouder en kind. Het combineren van basisonderwijs met andere maatschappelijke organisaties kan ervoor zorgen dat een (cluster van) dorp(en) of wijk een sterke, maatschappelijke kern krijgt. Door gezamenlijk

⁵ Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (2015). *Programma van Eisen Frisse Scholen 2021*. Geraadpleegd via: <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2016/01/Programma%20van%20Eisen%20Frisse%20Scholen%20-%20September%202015%20v3.pdf> (januari '19)

gebruik kunnen sommige voorzieningen behouden blijven in het dorp. Daarnaast worden de lijnen voor professionals korter om samen te werken of kennis te delen.

4.5 BOUWKOSTEN

Bij nieuwbouw van scholen wordt op basis van de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs' het bruto vloeroppervlak bepaald. Op basis van dezelfde verordening wordt het oppervlakte dan vermenigvuldigd met het door de VNG berekende bedrag normbedrag per m². Algemeen is bekend dat het normbedrag van de VNG vaak niet voldoende is om de school op de gewenste manier te bouwen. Bij nieuwbouw van scholen is het gebruikelijk dat de gemeente de kosten voor de realisatie van een 'frisse school klasse B' en enkele andere kwaliteitseisen bekostigt. Binnen dit IHP is voor de nieuwbouw van scholen gerekend met de kosten gebaseerd op de meer realistische berekening van het 'kwaliteitskader Ruimte-OK'.

In onderstaande tabel zijn voor het primair onderwijs de genormeerde basiskosten per m² bepaald conform de normbedragen van de VNG. De normbedragen voor ZEB en Frisse scholen zijn slechts een onderdeel van het kwaliteitskader van ruimte OK. Deze staan hier benoemd omdat op korte termijn de verwachting is dat deze kwaliteitseisen wettelijk verplicht worden. Voor elk separaat project zullen afwegingen gemaakt moeten worden over de kwaliteitskaders en het definitieve budget.

Onderstaande tabel is slechts ter illustratie.

Normbedragen nieuwbouw primair onderwijs			
Start bedrag voor eerste 350 m2	€	1.791.139	€ 5.118
Voor elk volgend bvo VNG Model verordening			€ 3.065
Normbedrag kwaliteitskader Ruimte-OK			
Basisnormbedrag Ruimte-OK ZEB			€ 145
Aanvullende kosten frisse scholen klasse B			€ 236
Totale stichtingskosten deel gemeente per m2 > 351 m2			€ 3.446

Investerings en toeslagen per m2 BVO primair onderwijs prijspeil 2026 (incl. BTW)

5. VISIE ONDERWIJSHUISVESTING

Schoolbesturen en gemeente hebben gewerkt aan een gedragen visie op onderwijshuisvesting. Als wettelijke basis geldt de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. Onze samenleving verandert en de bevolking in onze regio krimpt. Deze visie houdt daar rekening mee.

Bij onderwijshuisvesting in Dantumadiel wordt er ingezet op **multifunctionaliteit**, **eigen identiteit**, **toekomstbestendig bouwen** en **doorgaande leerlijnen**. Maatschappelijke functies worden gecombineerd om een doorgaande leerlijn voor kinderen en een sterk, maatschappelijk centrum voor de gemeenschap te creëren. Elke school heeft zijn eigen identiteit. Deze mag zichtbaar zijn in de huisvesting. Keuzevrijheid tussen christelijk en openbaar onderwijs wordt behouden, maar er wordt waar mogelijk en wenselijk gezocht naar samenwerking tussen scholen van verschillende denominaties. Toekomstbestendigheid en duurzaamheid zijn belangrijke waarden bij vervangende nieuwbouw. De visie wordt in zes afspraken uitgewerkt.

5.1 WE ZETTEN IN OP DOORGAANDE LEERLIJNEN

Er wordt ingezet op doorgaande leerlijnen, zowel in het reguliere onderwijs als in het speciale onderwijs. Dat betekent dat voorschoolse educatie wordt aangesloten op basisonderwijs. Om de leerlijn verder door te trekken, worden er ook verbindingen tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs en MBO gezocht.

Bij planvorming voor vervangende nieuwbouw van basisscholen worden de voorschoolse educatie en waar mogelijk voortgezet onderwijs betrokken. De bereikbaarheid en beschikbaarheid van sportfaciliteiten voor bewegingsonderwijs is hierbij ook een belangrijke pijler. Dit is het beste te realiseren in kindcentra of clusterings van voorzieningen. Voorschoolse educatie, primair onderwijs vanuit verschillende overtuigingen en geloven) en voortgezet onderwijs worden onder één dak of zeer in de nabijheid van elkaar gehuisvest.

Er ligt meerwaarde in doorgaande leerlijnen voor leerlingen, ouders en personeel:

- Leerlingen: minder en soepelere overgangen, doorgaande ontwikkeling, vroegtijdige signalering.
- Ouders: ontzorgen, mogelijkheden voor maatschappelijke participatie.
- Personeel: leren van elkaar, opbouwen van een gezamenlijke, professionele cultuur.

5.2 WE VERBINDEN MET MAATSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN EN MIENSKIP

Maatschappelijke partijen en voorzieningen in de gemeenschap worden betrokken bij onderwijshuisvestingsvraagstukken. Afwegingen worden integraal gemaakt: er wordt specifiek voor de gemeenschap bekeken welke partijen op het gebied van sportvoorzieningen, zorg, cultuur en gemeenschap gezamenlijk kunnen optrekken.

De verbinding van onderwijs en jeugdzorg wordt specifiek benadrukt. Ieder kind heeft recht op een passende plek: regulier waar het kan, speciaal waar het moet, op redelijke afstand van huis en zo veel mogelijk binnen de gemeente of regio. De doorgaande leerlijn van een kind wordt niet onderbroken wanneer het kind zorg of hulp nodig heeft. Gezamenlijk huisvesten van onderwijs en zorg kan dit ondersteunen. Het project zorg en onderwijs heeft mogelijk gemaakt dat er op verschillende plekken in de gemeente maatschappelijk werkers spreken voeren in de scholen. Scholen en gemeente zien dit als een positieve ontwikkeling.

De ervaring leert dat waar een school in verbinding staat met de mienskip en draagvlak heeft bij de mienskip, deze meer kans van slagen heeft. Er wordt verbinding met ondernemers, dorpsbelangen, vrijwilligers en inwoners gezocht, de school gaat het dorp in en het dorp komt de school in. Voor huisvesting betekent dit ook dat er bij vervangende nieuwbouw ingezet wordt op flexibel bouwen, zodat het gebouw multifunctioneel inzetbaar is voor de gemeenschap. Een maatschappelijk centrum dat in verbinding staat met het dorp of de wijk kan ervoor zorgen

dat een dorp als geheel sterker komt te staan of blijft staan. Basis van verbinding met maatschappelijke partijen, is dat alle betrokken partijen er baat bij hebben: het moet een win-win situatie zijn.

5.3 WE MAKEN BEWUSTE OVERWEGINGEN RONDOM VERVANGENDE NIEUWBOUW

Keuzes over vervangende nieuwbouw en/of uitbreiding hangen samen met leerlingenprognoses, onderhoudsplanningen en kansrijke samenwerkingen. Er wordt alleen geïnvesteerd in scholen waarvan de leerlingenprognoses aangeven dat de school toekomst heeft. Gemeente en schoolbesturen onderschrijven dat het belangrijk is om niet klakkeloos uit te gaan van vervangende nieuwbouw. Leegstaande gebouwen en mogelijkheden op het gebied van clustering worden meegenomen in de afwegingen.

5.4 WE HEBBEN AMBITIE OP GEBIED VAN DUURZAAMHEID

We hebben een gezamenlijke, hoge ambitie op het gebied van duurzaamheid. Duurzaamheid wordt te allen tijde in de afwegingen rondom huisvesting meegenomen. Dit betekent dat er bij (vervangende) nieuw- en verbouw ingezet wordt op circulair bouwen van energiezuinige gebouwen die kunnen veranderen van functie.

5.5 WE BEHOUDEN RUIMTE VOOR EIGEN IDENTITEIT SCHOOLBESTUREN.

Binnen deze gezamenlijke visie behouden schoolbesturen vrijheid om eigen accenten te leggen. Dit geldt zowel voor de manier waarop samenwerkingen worden aangegaan, als voor de inhoudelijke onderwijsvisies die scholen hebben.

Samenwerkingen kunnen georganiseerd worden op verschillende manieren en schoolbesturen blijven er vrij in om hier (gezamenlijk) keuzes in te maken. Twee voorbeelden zijn samenwerken in een integraal kindcentrum (één bestuurlijke eenheid en één pedagogisch concept, los van de andere besturen) of een kindcentrum campus (pedagogisch concept afgestemd op meerdere gebruikers en samenwerking tussen de verschillende bestuurlijke eenheden).

Ook blijven scholen de ruimte houden om op hun eigen manier invulling te geven aan het onderwijs. Dit heeft betrekking op doelgroepen, overtuigingen, geloven, leerstijlen, filosofieën en accenten in het onderwijs.

5.6 WE ZETTEN IN OP INCLUSIEF ONDERWIJS (ZORG EN ONDERWIJS)

Door in te zetten op zorg en onderwijs kan onderwijs zo inclusief mogelijk worden aangeboden. Het onderbrengen van schoolmaatschappelijk werkers op scholen is hier een passend voorbeeld van.

6. ANALYSE: PLANNEN EN ONTWIKKELINGEN

In dit hoofdstuk worden allereerst de recent gerealiseerde projecten kort besproken: dit zijn scholen die voor de looptijd van dit IHP geen verdere aandacht behoeven, maar wel een voorbeeldfunctie kunnen hebben en dienen ter inspiratie. Vervolgens wordt er ingegaan op de scholen die vanwege de staat en de leeftijd van het gebouw tijdens de doorlooptijd van dit IHP in de periode 2026 tot en met 2040 mogelijk investeringen behoeven.

6.1 GEREALISEERDE PROJECTEN

In Dantumadiel is een flinke vernieuwingsslag geweest de afgelopen decennia. Er zijn vier nieuwe schoolgebouwen opgeleverd. Het gaat om CBS De Tarissing, CBS De Boustien / IBS 't Pompeblêd, De Wingerd en Campus Damwâld.

Campus Damwâld is gebouwd vanuit de pijlers gezond, groen, schoon en slim. Naast een sporthal geeft de campus onderdak aan twee basisscholen: de **OBS Dr. J. Botkeschool** en **CBS De Sprankeling**. Het eigendom en de exploitatie liggen in handen van Stichting Campus Damwâld. Deze stichting bestaat voor een groot deel uit vrijwilligers uit het dorp.

CBS De Tarissing in Rinsumageast maakt onderdeel uit van MFA de Beijer. Aan de rand van het dorp is een gebouw ontwikkeld waar basisonderwijs, een dorps huis, sport, culturele activiteiten, kerk en kinderopvang samenkomen. Het gebouw heeft een voorbeeldfunctie op het gebied van de betrokkenheid van vrijwilligers uit het dorp.

IBS 't Pompeblêd en **CBS De Boustien** worden sinds 2015 gehuisvest in het nieuwe MFA de Hege Seis in de Westereen. Ook zijn er een bibliotheek, sportaccommodaties, gemeenschapsruimte en peuteropvang ondergebracht. Er wordt samengewerkt aan een doorgaande leerlijn en er is regelmatig gezamenlijk overleg met alle gebruikers. Aan het gebouw zijn verschillende duurzame elementen aangebracht (o.a. mos-sedum daken).

De Wingerd (Damwâld) is een school voor speciaal onderwijs, waar kinderen terecht kunnen voor zowel SO als VSO. In 2010 is het gebouw gerealiseerd. Bij het ontwerp is er veel aandacht geweest voor een groene, rustige leeromgeving. De school maakt deel uit van een bredere zorgcampus, waar ook dagopvang voor meervoudig gehandicapte kinderen en zorgwoonvormen gerealiseerd zijn. Vanwege groei van het leerlingenaantal wordt de VSO afdeling gehuisvest in het pand van voormalig VO-school De Saad.

6.2 MEERJARENPLANNING

Deze paragraaf biedt inzicht aan de te verwachten investeringen voor de komende jaren. De prioritering wordt gemaakt aan de hand van de staat en leeftijd van de gebouwen, de leerlingenprognoses en de mogelijkheden op het gebied van samenwerkingen.

Ambitie is om voor de vijf basisscholen in Walterswâld, Feanwâlden en Broeksterwâld vervangende nieuwbouw te realiseren tijdens de looptijd van dit IHP.

Plaats, scholen	Vv nieuwbouw /		Aantal leerlingen *	BVO	Geraamde kosten
	Renovatie	Prioriteit			
<i>Feanwâlden</i>	2028	1			zie raadsvoorstel dd 8 mei 2025
CBS De Frissel					
IBS Dr. Th. De Vriesskoalle					
<i>Walterswâld</i>	2030	2			€ 3.441.773 / € 3.093.727
CBS De Wynroas			125/105	829/728	
CNS Walterswâld			175/160	1080/1005	
<i>Broeksterwâld</i>	2033	3	96/71	683/557	€ 2.938.657 / € 2.504.461.
CBS De Wel,					
<i>Damwâld</i>	2030	2			Nog geen prognose
VSO in gebouw De Saad					
* op basis van huidige prognose					

In bovenstaande tabel worden de geschatte kosten benoemd voor de toekomstige investeringen. Deze kosten zijn berekend op basis van de berekeningssystematiek uit de Verordening Onderwijshuisvesting en op basis van het huidige prijspeil. Bij de daadwerkelijk uitvoering van de projecten zullen de kosten opnieuw worden berekend op basis van het dan bestaande prijspeil. Ook zal dan per project inzichtelijk worden gemaakt wat de bijkomende kosten zullen zijn. Bijkomende kosten zijn bijvoorbeeld de kosten voor het slopen bouwrijp maken, vergunningen en tijdelijke huisvesting. Aan bovenstaande schema's kunnen **geen rechten ontleend worden**.

PLANVORMING FEANWÂLDEN

In Feanwâlden zal een MFC worden gerealiseerd. In het MFC zullen de beide scholen, de sporthal, de voetbalvereniging, kinderopvang, ontmoeten en de bibliotheek worden gehuisvest. De planning is dat in het eerste kwartaal van 2027 zal worden gestart met de bouw en het MFC en de verwachting is dat het MFC dan halverwege 2028 in gebruik kan worden genomen.

De raad wordt in de tussentijdse rapportages op de hoogte gehouden over de voortgang en ontwikkelingen van dit project.

VOorgenomen plannen WÂLTERSWÂLD EN BROEKSTERWÂLD

Het uitgangspunt bij vervangende nieuwbouw is, in navolging van de visie, het gezamenlijk onderbrengen van voorzieningen en verschillende scholen in één duurzaam gebouw. Prioritering wordt waar mogelijk dan ook aan clusters van scholen gegeven, niet aan individuele scholen. De mogelijke samenwerkingen en het bouwjaar en de staat van de scholen leidt tot de hierboven opgestelde, voorgenomen plannen.

Het schoolbestuur van de CNS heeft aangegeven te kiezen voor een eigen schoolgebouw. PCBO Dantumadiel ziet gezamenlijke huisvesting nog steeds als een kans.

We streven ernaar om de nieuwbouw van beide scholen en de Nije Warf (inclusief peuteropvang en sportzaal) wel op hetzelfde moment te laten plaatsvinden. Hiermee kunnen bouwkosten worden bespaard en kan tegelijkertijd worden gekeken hoe de gebouwen zich qua positionering het gunstigste tot elkaar kunnen verhouden.

Hierbij moet benoemd worden dat de insteek is en blijft om combinaties met maatschappelijke voorzieningen te maken en in te zetten op doorgaande leerlijnen. Dit zal invloed hebben op de uiteindelijk benodigde investeringsbedragen. In 2025 zal worden gestart met de voorbereidingen voor dit project. We streven naar oplevering in 2030 of zoveel eerder als mogelijk is.

CBS De Wel in [Broeksterwâld](#) krijgt vanwege de staat van het gebouw lagere prioriteit als het gaat om vervangende nieuwbouw. In beide scenario's zal deze school in 2033 in aanmerking komen voor vervangende nieuwbouw of renovatie. In lijn met de visie zal bij de planvorming dan bekeken worden welke kansen er in Broeksterwâld liggen op het gebied van doorgaande leerlijnen en het combineren van verschillende maatschappelijke functies onder één dak. De geraamde kosten van de vervangende nieuwbouw, zoals weergegeven in de tabel, is een geschat investeringsbedrag op basis van de verordening. Eventuele extra faciliteiten zijn hier nog niet in meegenomen.

SO / VSO DE WINGERD

De Wingerd is de afgelopen jaren sterk gegroeid in leerlingenaantal. In 2020 waren de gemeente en de Wingerd gezamenlijk bezig met de plannen voor tijdelijke uitbreiding, toen bekend werd dat de Saad haar deuren sloot. Toen is besloten dat de SO (Speciaal Onderwijs) afdeling van de Wingerd in hun gebouw aan de Klimmer bleef, en dat bijna de volledige VSO (Voortgezet Speciaal Onderwijs) afdeling van de Wingerd verplaatsen zou worden naar het gebouw van de Saad aan de Nijewei. De VSO heeft de volledige begane grond van het gebouw in gebruik genomen. In eerste instantie werd een huurcontract van vijf jaar afgesloten. De gebruiksovereenkomst is inmiddels met 5 jaar verlengd tot 2030.

Op de teldatum 1 oktober 2022 had de school 256 leerlingen. Op 1 oktober 2023 (meest recente teldatum) had de Wingerd 268 leerlingen. De prognoses laten zien dat de school niet meer krimpt naar hun oude leerlingenaantal, maar na een piek van rond de 300 leerlingen (1 oktober 2024) zal stabiliseren rond de 292 leerlingen op lange termijn. Dit betekent dat het niet meer mogelijk zal zijn om alle leerlingen terug te huisvesten op locatie de Klimmer zonder een oplossing in de vorm van een grootschalige uitbreiding of een extra onderwijslocatie. De komende periode wordt gekeken welke oplossingen er zijn om de leerlingen van de VSO na 2030 te huisvesten.